

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 15.3.2004 61. vuosikerta Numero 1 Sivu 7

Uudet lajikkeet satoisia ja taudinkestäviä

Arjo Kangas, Antti Laine, Markku Niskanen, Yrjö Salo ja Martti Vuorinen

Uusissa peltokasvien lajikkeissa on valinnan varaa. Eniten uutuuksia löytyy ohrasta ja kaurasta. Näiden viljojen tuotantoon lajikeuutuudet tarjoavat satoisuutta, laatua ja taudinkestävyyttä. Myös syysvehnän, herneen ja perunan sekä rehunurmien tuotantoon on tarjolla uusia lajikkeita.

Tämän vuoden ohrautuus on monitahoinen Edel (jalostaja: Graminor, Norja). Monitahoiseksi lajikkeeksi Edel on myöhäinen. Se on kaksi päivää myöhäisempi kuin Kunnari ja Botnia. Edel on myös monitahoisista lajikkeista satoisin. Se voittaa satoisuudessa myös varhaisimmat kaksitahoiset. Edel on kiinnostava lajike rehu- ja tärkkelystuotantoon.

Kaksitahoisia ohralajikkeita ovat Maaren (Svalöf Weibull, Ruotsi) ja Alina (Saatzucht Hadmersleben, Saksa). Ne ovat kaksi päivää myöhäisempiä kuin Scarlett. Maaren on hyvin satoisa lajike.

Satoisuutta kauraan

Uusista kauralajikkeista Marika (Graminor, Norja) on aikaisin. Se on yhdestä kahteen vuorokautta myöhäisempi kuin Veli. Marika on menestynyt hyvin kokeissa kaikilla viljelyvyöhykkeillä I - IV. Aikaisista kauralajikkeista Marika on suurijyväinen, ja sen hehtolitraino on lähes kaikkia muita aikaisia lajikkeita suurempi.

SW Ingeborg (Svalöf Weibull, Ruotsi) ja Ivory (Nordsaat Saatztgesellschaft, Saksa) ovat myöhäisiä kauroja. Ingeborg on hyvin satoisa. Ivory on melko ohutkuorinen, lajikevalikoiman suurijyväinen lajike. Kumpikin on suhteellisen lujakortinen.

Syysvehnän uutuuslajike on Lars (Nordsaat Saatztgesellschaft, Saksa), joka on päivän aikaisempi kuin Urho. Kokeissa se on tuottanut satoa hyvin erityisesti toisen viljelyvyöhykkeen kokeissa. Luja korsi ja korkea hehtolitraino ovat Larsin etuja.

Hernelajike Zekon (Selgen, Tsekin tasavalta) on satoisa, suurisiemeninen ja laadultaan hyvä.

Sinimaltoinen peruna erikoislajikkeeksi

Perunan uutuuslajike Blue Congo (alkuperältään tuntematon vapaa lajike, hakija: Suomen siemenperunakeskus) poikkeaa todella entisestä lajikevalikoimasta. Sen kuori on tummansininen ja malto laikukkaan sinivioletti. Tämä tekee Blue Congosta tietysti selkeän erikoislajikkeen.

Blue Congo lienee kotoisin Etelä-Amerikasta. Euroopassa, muun muassa Brittein saarilla sitä tiedetään viljellyn jo viime vuosisadan alkupuolella. Suomeen lajike on kulkeutunut Ruotsista. Meilläkin sitä on viljelty vähän jo useita vuosia.

Kaksi muuta uutta perunalajiketta ovat Appell (Svalöf Weibull, Ruotsi) ja Fontane (Agrico, Hollanti). Appell-lajikkeen lehtiruton kestävyys on poikkeuksellisen hyvä. Fontane on satoisa lajike, jonka mukulan käsittelyn kestävyys on hyvä. Lajikkeen taipumusta rikkikiehumiseen on pyrittävä vähentämään viljelytekniikan keinoin.

Rainata on uusi kasvilaji rehunurmille

Mielenkiintoinen uutuus on rainata Felina (DLF-Trifolium, Tanska). Se on italianraiheinän ja ruokonadan risteytys. Felinan kokonaissatoisuus on satoisimpien nurminatalajikkeiden luokkaa. Sato painottuu kuitenkin loppukesälle; ensimmäisessä niitossa satoisuus jää selvästi nurminataa pienemmäksi.

Timoteilajikkeet Uula (Boreal Kasvinjalostus) ja Tenho (Boreal Kasvinjalostus) tuovat monipuolisuutta timotein lajikevalikoimaan. Uula on pohjoiseen ja Tenho vastaavasti etelään sopiva timoteityyppi. Puna-apila Isomäki (Jorma Isomäki) on kortesjärveläinen paikalliskanta.

Lisätietoja: arjo.kangas@mtt.fi
puh. (06) 474 6401

Uudet ohralajikkeet verrattuna Kunnariin ja Scarlettiin.

Lajike	Kasvu- aika vrk	Sato kg/ha (suhde- luku)	Lako %	Korren- pituus cm	1000 jyvän paino g.	Hehto- litra- paino kg	Val- ku- aine n %	Här- mä	Verk- ko- laik- ku	Ren- gas- laikku	Kasvitaudit %
Kunnari	89	5130 =100	22	76	39,7	65,1	11,7	7	6	0	
Edel	91	105	12	78	41,6	66,0	11,4	0	9	1	
Scarlett	92	99	23	65	45,3	68,9	12,2	0	2	1	
Maaren	94	108	16	71	46,9	68,8	12,2	0	3	0	
Alina	94	100	18	77	43,4	68,7	12,0	0	7	1	

Uudet kauralajikkeet verrattuna Veliin ja Roopeen.

Lajike	Kasvu- aika vrk	Sato kg /ha (suhde- luku)	Lako %	Korren- pituus cm	1000 jyvän paino g.	Hehto- litra- paino kg	Valku- ainen %	Kuori %	Kasvitaudit %	Lehti- laikku	A n
Veli	95	5030 =100	31	101	35,9	53,9	14,4	22,7	6		
Marika	96	109	23	88	40,1	54,1	13,1	23,9	3		
Roope	98	114	25	89	36,0	52,3	13,2	21,3	2		
SW	101	123	21	85	43,8	54,2	11,7	24,0	1		
Ingeborg											
Ivory	101	115	20	92	47,8	54,2	12,3	21,7	3		

Peltokasvilajikkeet 2004 –opas

Peltokasvilajikkeet 2004 -oppaaseen on koottu uusin tieto maassamme viljeltävien peltokasvien lajikeominaisuuksista, sadon määrästä ja laadusta sekä keskeisistä viljelyteknisistä erityispiirteistä.

Oppaassa esitellään Suomessa viljeltävien viljojen, palkoviljojen sekä öljy- ja nurmikasvien virallisten lajikekokeiden tuloksia pääosin vuosilta 1996 - 2003. Mukana on asiaa myös kasvien taudinkestävyydestä, maamme lajikekoetoinnasta, uusien lajikkeiden kauppaan - laskemisesta, kylvösiemenen laatuluokituksesta, siemenen valinnasta ja sen määrän laskemisesta.

Arjo Kangas ja Hanne Teräväinen (toim.). ProAgria
Maaseutukeskusten Liitto. Tieto tuottamaan 105.